

Interpellationssvar

Dnr 24KS300-2
2024-09-16

Kommunfullmäktige

Svar på interpellation från Sverigedemokraterna (SD) - Samverkan mellan Socialtjänst och Polisen

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 17 juni 2024, väckte Wanja Delén - Sverigedemokraterna (SD) följande interpellation.

”Socialtjänsten har stor betydelse när det kommer till att säkra trygga uppväxtvillkor för barn och unga samt inom det brottsförebyggande arbetet. Ett arbete som framför allt sker i samverkan med andra aktörer så som skola och polis. I det brottsförebyggande arbetet ligger fokus ofta på barn och unga. Men socialtjänsten kommer även i kontakt med många vuxna individer. När en individ, eller någon i dess omedelbara närhet, söker sig till eller uppmärksammas av en instans inom socialtjänsten, så erhåller den instansen kunskap om vederbörandes levnadsförhållanden. Sådan information är ovärderlig sett utifrån många aspekter, däribland utifrån ett brottsförebyggande och brottsbekämpande perspektiv.

För att förebygga och förhindra brott behöver socialtjänst och polis samverka med varandra. Grundläggande blir således att dessa båda instanser behöver dela information med varandra. Trots att detta informationsbyte är essentiellt och lagligt, vittnar många parter om att dagens sekretesslagstiftning många gånger utgör ett hinder. Detta trots att det finns många sekretessbrytande bestämmelser. Problemet uppges många gånger vara att samtliga bestämmelser inte är kända hos de yrkesverksamma eller att de helt enkelt inte tillämpas.

Med anledning av det ovan anförda önskar jag ställa följande frågor till Socialnämndens ordförande:

1. I vilken omfattning¹ och vid vilka brott, polisanmäler Socialtjänst Gävle brott idag? Detta oavsett/oaktat klientens ålder.
2. I vilken omfattning¹ och kring vilken brottslighet, kontaktar Socialtjänst Gävle idag, på eget initiativ, Polismyndigheten och ger ut information vid misstanke om brott? Detta oavsett/oaktat klientens ålder.

3. Polisanmäler Socialtjänst Gävle samtliga/alla ärenden där klienten, oavsett/oaktat ålder, kan misstänkas bedriva kriminell verksamhet, så som gängkriminalitet/terrorism/hedersvåld? Om inte samtliga, i vilken omfattning¹?
4. Kontaktar Socialtjänst Gävle idag, på eget initiativ och på regelbunden basis, Polismyndigheten och ger ut information vid misstanke om att en klient, oavsett/oaktat ålder, har starka kopplingar till gängkriminalitet/terrorism/hedersvåld? Om inte, i vilken omfattning¹?”

¹ storlek av område, förekomst av en viss företeelse, omfång, utsträckning

AnneLi Törnblom (KD), Socialnämndens ordförande fick i uppdrag att besvara interpellationen.

Som svar på interpellationen vill jag anföra följande

Om det finns misstanke om brott mot ett barn, enligt 3,4 eller 6 kap. brottsbalken eller lagen med förbud mot könsstympning av kvinnor¹, bör socialtjänsten skyndsamt polisanmäla, såvida det inte strider mot barnets bästa.

Under 2023 gjorde socialtjänsten polisanmälan rörande 54 unika barn och hittills under 2024 (t.o.m. 0904) har socialtjänsten gjort polisanmälan rörande 47 barn. Alla polisanmälningarna omfattar minderåriga barn (under 18 år), och rör flickor (51 %) i något högre grad än pojkar (49 %). Den absolut vanligaste orsaken till polisanmälan från socialtjänsten rör misstanke om övergrepp mot barn, dvs. fysiska övergrepp mot barn, ett fåtal polisanmälningar rör sexuella övergrepp mot barn².

Om socialtjänsten misstänker att ett barn eller ung person har begått ett brott av mer allvarligt slag har de möjlighet att lämna uppgifter om detta till polisen. Det gäller följande allvarliga brott: Brott med minst ett års fängelse i straffskalan³. Det finns även möjligheter för socialtjänsten att, genom sekretessbrytande bestämmelser, förmedla uppgifter till polisen i brottsförebyggande syfte, om personen det rör inte har fyllt 21 år. En bedömning måste dock göras i det enskilda fallet innan uppgifter lämnas ut.

Enligt 10 kap. 18 a § OSL (Offentlighets- och sekretesslagen) har socialtjänsten möjlighet att lämna ut uppgifter, som omfattas av sekretess, till polisen i syfte att förebygga att brott begås av personer som inte har fyllt 21 år.

Förutsättningarna är:

1. det finns risk för att den unge kommer att utöva brottslig verksamhet,
2. uppgiften till polisen kan antas bidra till att förhindra brott, och

¹ I denna bestämmelse ingår även barn som utsätts för hedersrelaterat våld

² Verksamhetsdata. Treserva, verksamhetssystem

³ Socialtjänstens handbok. Barn och unga som begår brott. Socialstyrelsen

3. med hänsyn till barnets bästa,

Vad gäller sekretessbrytande bestämmelser, *oavsett ålder*, finns möjlighet för socialtjänsten (enligt 10 kap. 18 b § OSL) att lämna ut uppgifter till polis och säkerhetspolisen i syfte att förebygga *terroristbrottslighet*. Socialtjänsten kan även lämna uppgifter (enligt 10 kap.18c § OSL) till polisen i syfte att förebygga *allvarligare vålds-, frids- eller sexualbrott*. Eftersom uppgiftslämnandet inte registreras finns ingen kunskap om omfattningen (det föreligger ingen laglig dokumentationsskyldighet). Däremot om en person aktualiseras inom socialtjänsten för biståndsbedömning föreligger naturligtvis en stark dokumentationsskyldighet.

Socialnämnden inom Valfärd Gävle har de senaste åren utökat sin förebyggande verksamhet och sin tillgänglighet gentemot barn och unga i Gävle. Strukturerade samverksformer, se SSPF⁴ och SIG⁵, har skapats i brottsförebyggande syfte.

Inom den förebyggande verksamheten finns Fältgruppen, bestående av fältarbetare. Dessa finns ute på kommunens grundskolor, gymnasieskolor, fritidsgårdar och i bostadsområden både dagtid, eftermiddag, kvällstid och ibland vissa helger. Fältgruppen ingår också i flera av Gävles stadsdelsnätverks, vilket gör att det finns en naturlig samverkan med boende i stadsdelarna, bostadsbolag, väktarbolag samt polis.

Fältgruppen har en mycket nära samverkan med polisen och kommunpolis, där arbetet bl.a. består i att kartlägga kriminella miljöer där barn och unga kan ingå. Fältgruppen tillämpar *mycket ofta* de sekretessbrytande bestämmelserna, enligt 10 kap. 18 a § OSL, i att lämna uppgifter till polisen där det finns indikationer att barn kan bli inblandad i brottslig verksamhet. Uppgiftslämnandet från fältarbetare till polis kan ske både i formella och informella möten. I hur stor omfattning detta sker går inte att säga eftersom uppgiftslämnandet till polisen inte registreras i verksamhetssystem (det föreligger ingen laglig dokumentationsskyldighet). I de fall barn blir aktuella för biståndsbedömning inom socialtjänsten föreligger dock en stark dokumentationsskyldighet⁶.

Regeringen har initierat en översyn av sekretessreglerna för att möjliggöra informations-utbyte mellan skola, socialtjänst och polis i brottsförebyggande syfte.

[Regeringen vill göra det enklare för skola, socialtjänst och polis att dela information för att förhindra att unga dras in i kriminalitet - Regeringen.se](#)

Med det anser jag att interpellationen är besvarad.

AnneLi Törnblom (KD)
Ordförande
Socialnämnden

⁴ SSPF (skola, socialtjänst, polis, fritid) är ett brotts- och drogförebyggande arbete som utgår från samverkan kring grupper och individer.

⁵ SIG (sociala insatsgrupper) är en arbetsform för samverkan kring unga och unga vuxna med hög risk för fortsatt kriminalitet och annat allvarligt normbrytande beteende.

⁶ Källa: Camilla Vallgren, enhetschef Förebyggande enheten. Valfärd Gävle

